

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kongrua-vita.

Zombor, 1898. április hó 18.

Pénteken kezdte meg a képviselőház a nem katolikus lelkészek javadalmazásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Régi óhaj teljesült, régi bajok nyernek orvoslást Bánffy Dezső és kormánya buzgóságából.

A javaslat fölött igen komoly és magas színvonalú vita indult meg. A vitának kimagasló csúcspontja Tisza Kálmán beszéde.

Ez a beszéd valóságos parlamenti esemény-számba ment. A padok szorongásig megteltek, mélyeséges csendben hallgatta az ellenzék is. Hova tűntek azok az idők, mikor Tisza Kálmán nem akarták meghallgatni?

Ha beszédét röviden jellemezni akarnánk, azt irhatnók róla, hogy az a hazafiságnak és a vallásos érzésnek apoteozisa volt. Nem az a fellegző apoteozis, a melynél szép szavak áradatába fullad bele a szív, az értelem is. A tipikus magyar embernek józan apoteozisa, a mely tiszteletet parancsol, mert az erős és férfias meggyőződésnek legmélyebb rétegeiből fakad.

Tisza Kálmán azt mondta, hogy előbb magyarnak született, csak azután keresztelték meg reformátusnak. Egész élete, annak minden sikere és dicsősége e mellett tanuszkodik. Valóban nagyon helyén volt a mai viszonyok között előbbre helyezni a hazát, mint a felekezetet. Mert furcsa időket élünk. Világhódító utjában eljutott hozzánk is az ultramontanizmus.

Tisza Kálmán beszéde a vita csúcspontja. Most már csak lefelé mehetünk. Ez a ragyogó hegyecsúc tele volt világgossággal és verőfényvel. Lent a völgyre már árnyék borul, de ez a csucs, a politikai bölcseségnek és az állami szempontok méltatásának ragyogó csúcsa, messzire ellátszik. A völgyben lent tanyázó ellenzéki hadak magasan látják maguk felett . . .

Talán mondanunk sem kell, hogy a beszéd ezuttal is polémikus volt. Az ellenzéki szónokokat nem kimélte, sőt Bethlen Andrásnak is kijutott az éles, csontigható vágásokból. Minek állt a Toldy Miklós utjába?

A javaslatot úgy fogadta el, a hogy beterveztették; de abban a biztos reményben, hogy

a kongruarendezés aktái e javaslattal nincsenek véglegesen lezárva s hogy mihelyt a pénzügyi helyzet engedi, a kormány nem fog elzárkózni a szegényebb sorsu egyházak nagy anyagi terhének további könnyítése elől.

De mily nemes példája volt e beszéd a pártfegyelmeknek és pártűhűségnek. A szabadelvű párt nagy közkatonája, a ki oly sok ütközetnek volt vezére s oly sok diadalt aratott hadai élén, most oly kötelességtudással állt őt ebben a zimankós, havas, dermesztő téli éjszakában, mintha ő, a kinek a gondolata is parancs volt, arra született volna, hogy mások parancsait hűségesen végrehajtsa. Tanulhatna tőle sok ember, a ki a pártűhűséget kapufélfának nézi, a melytől nem oly nehéz bucsut venni. S a ki nem elveire „ellen-szenvére” hallgat.

Tisza főleg Apponyival polémizált komolyan, Zichy Jánosnak csak elnézetetett a — felett. Az Apponyi polémiája ingerlő és bődítő, mint a francia pezsgő. A Tiszáé fanyar egy kicsit, de mély tűző, mint a hamisítatlan régi jó vörös bor.

Ebben a polémiában Tisza könnyedén győzte le politikai ellenfeleit. Nem játszotta ki egyik egyházat a másik ellen, mint Apponyi. Nem követte a halogatásnak s az elodázásnak politikáját. Nem panaszkodott az állami beavatkozás ellen. Megoltalmazta mégis, a maga teljességében, egyházának szabadságát és függetlenségét.

Mély hatással volt a Háza, még az ellenzékre is, mikor Tisza Kálmán kijelentette erős hittel, hogy a javaslat javára fog válni az állami segítségben részesülő egyházaknak. Volt egy másik javaslat, a középiskolák rendezéséről szóló, a mely az ő miniszterelnöksége idején készült. Akkor is lázongtak a felekezeti szenvedélyek. Őt egyenesen Thunhoz hasonlították, egyháza halálos ellen-ségéhez. De a törvény bevált és a protestánsokra nézve gazdag gyümölcsöket termelt. Megjósolja: ezzel a törvénnyel is úgy lesz. Az unokák áldani fogják azok emlékezetét, a kik a javaslathoz férfiasan védelmére keltek.

Tisza beszéde után lehetetlen a javaslat ellen a siker reményével izgatni és küzdeni. Ez a beszéd a javaslat sorsát eldöntötte.

Anyagi kérdések a tengeren túl.

Zombor, 1898. április 18.

Minden kornak meg vannak vezéreszméi, a mostani századvég uraló eszméje az ipar, kereskedelem, szóval a nagy anyagi kérdések ténnyel, melyek immár az állam otthonában nem találhatnak elég tért a kifejezésre, hanem igényeiket tengeren túli messze országokra átteszik.

És ez tagadhatlanul jól van így, — mivel az otthon túltengő iparnak új piacokat szerezve, a nemzeti vagyont emeli, és a távoli vidékekről behozandó nyers anyagok olcsó beszerzésével a saját iparnak új lendületet ad, — és így garmati politika nélkül ma-holnap egy állam sem lesz meg, melyet tengerek övedzenek, és melyek előtt az ut nyitva áll a távolabbi közlekedésekre. Ez mindenesetre nagy és fontos, az összes emberiség érdekében felmerülő történelmi mozzanat, — midőn a setét Afrika öslakói, és a 300 millió, eddig a világtól fallal elzárt Kína intézményeiben megkövesült régi birodalma Európa kulturális érdekkörébe belevonatik, és korunk nagy vívmányai ezen részben csak most felfedezett országokra is kiterjesztetnek.

Először is a tenger-övedezett Albión századok óta őrzi ezen koloniális politikát, melyet átvett Spanyolországtól, — azon szerencsétlen államtól, mely azt egyedül kincsszomja kielégítése, és a vad vallási fanatizmus érvényesítésére a saját vesztére egy pár századon át vezérsereplőként kezelte; — és ott áll, hogy hatalma utolsó foszlányait most veszíti el az Antilla sziget csoportban, Amerikában.

Angliának kedvezőtlen éghajlata, talaja, szerencsétlen birtok és agrárius viszonyai mellett megadta merész, vállalkozó koloniális rendszere azon világhatalmat, mely eddig a tengereket mindenütt uralta, és mely nélkül ekkor egy nemzet sem tűzte fel zászlóját a legkisebb uratlan szigetre, — melyet most követnek a többi hatalmak, és Neptun szigonyát kezéből kicsavarni készülnek.

Szűk már e földréz a népeknek és azok óriási méretekben gőz- és villamosítással azelt iparcikkeinek, — üzletszerűen piacokat keresnek a földtekén másutt, melyekkel csereviszonyba lépnek. Ausztria nem igen léphet fel mint hódító a tengereken, nem, mivel egyrészt kevés a ten-

A „BÁCSKA” tárcája.

Az a kép.

Nézem, nézem azt a képet,
Csodálattal, bánulattal;
Oda hagyom s újra nézem,
Fokozódó áhítattal.

Minő szép is, milyen édes,
Elragadó, káprázató, —
Rá tekintve, elfelejtem,
Mily kínos a sivar való.

... A te képed az a szép kép,
Másolata a külsődnek;
Jól találtak, — bizvást hiszem:
Az emberek rád ismernek.

Elmerengve a kép előtt,
Imádkozni úgy szeretnék:
Imádni a te képedet
S attól kérni lelkem üdvét.

Nem tehetem. Szívem vágyát
Lektüdi az észnek szava, —
Mint mikor a durva kéztől
Elpusztul a kis ibolya.

Mert ki tudja, ki mondja meg, —
En nem tudom, bár kutatom:
Hogy az a kép reám nézve
Valósággal kit ábrázol?

Az égne az angyalát-e,
Boldogságnak mámorával?
Avagy pedig az ördögöt,
Nyomában a kárhózzattal?

Darin-Spöck.

A FEHÉR CÁR BIRODALMÁBÓL.

(Úti jegyzetek.)

Irta: Latinovics Géza.

(Folytatás.)

A nagy csarnok minden zuga zsufolásig megtelt az estélyi öltözékben megjelent férfi és hölgyközönséggel. A hölgyek közt, kik részint orvosok, részint idegenek voltak, igen sok feltűnő szépségben gyönyörködhetünk.

A három folyosó fele hideg buffetté alakították át. Diszesen terített hosszú asztalok állottak megrakva finom, étvágyingerlő falatokkal: halak, tengeri rák, osztriga, hideg hús, vaddisznó, őz, fácán, fagyalt, gyümölcs, tea, fekete kávé, egyszerűen minden, mi egy inycenct is kielégíthet. Szolgálatkész pincérhad forgolódott a vendégek körül és a város dicséretére legyen mondva, egész végig mindenkinek bőven jutott. Itálban sem volt hiány, kitűnő tüzes krimi fehér és vörös bor, mandulajéz és az orosz specialitás a „kwase”. Ez pompás hűsítő ital, az oroszok előszeretettel iszzák, potolja náluk a sört, és ami fő, igen egészséges, tápláló ital. Készítési módja elég komplikált, de talán érdeklő kedves olvasóimat, ezért leírom.

Négy pud (orosz súlymérték) rozsmalátát, 4 pud árpamalátát, 1 1/2 pud rozslisztet egy fakádba kell helyezni, erre forró vizet öntenek és azután gondosan összekeverik. Ezen keveréket öntöttvas edénybe préselik és kilenc óra hosszáig kályhán melegítik. Az így készített massza egy jól kimosott csőbörbe öntetik, azután kilenc egyelő nagyságu edénybe elosztják; 5 azután font borsosmentát el kell osztani a kilenc edényre orosz font borsosmentát behinteni. Hét óráig ismét égni és a masszát egyenlően behinteni egy nagy kádba, amelyre kell hagyni, azután összeöntik egy nagy kádba, de jól jön 3/4 orosz font élesztő és 2 font buzasziszt, de jól megőrölt állapotban. Az italt újlag elosztjuk 9 egyelő nagyságu vödörbe és két-három napig erjedni hagyjuk; ezután már élvezhető. Ezen ital azért egészséges, mert csak 2% alkoholt tartalmaz, legtöbb benne a tapanyag, mint összetételéből látszik.

Térjünk az ismerkedési estélyre vissza.

A folyosók karzatain katonai és polgári zenekarok játszottak szebbnél-szebb orosz népdalokat és indulókat nagy precizitás és összjátékkal. A nagyobb nemzetek

indulóit sorban játszották. Természetesen első az orosz himnusz, a „Bozse carje cshavit” volt, de azután következett a „Marseillaise” került sorra, amelyre szűnői nem akaró, falrengető hurrázás tört ki, mindkét indulót számtalanszor megismételtették. A karzat egy sarkában orosz nemzeti viseletbe öltözött férfiak adott elő népdalokat, meleg érzés és ritka összhanggal. A női hangokat gyermekek helyettesítették. Nagy hatást keltettek a mélabus orosz népdalok. A földszinten a vízmedence átellenében színpad volt felállítva, melyen vegyes női és férfi táncok mutatta be a népies orosz táncokat. Bemutatták a többi közt a „Wessnjanka” (a tavaszt dicsőítő), a „Golubez”-t (galamb), „Kamarinska”-t, azután a híres „Kosatschka”-t (kozák) táncot. Ez utóbbi a legnehezebb, mert a táncos a földre guggol, felső testével sem előre, sem hátra bajlani nem szabad, kezét a derekára helyezi és lábaival a zene ütemei szerint felváltva előre rugdos. Csodálatos, hogy képesek negyedórán át ily guggoló helyzetben táncolni. Nem épen esztetikus, de érdekes.

Nagyon bájos a rendezés csak nők által lejtett körtánc, a „Golubez”. Ez a szerelmesek zsörtölődését és kibékülését ábrázolja. Ugy a táncosok mint a táncosnők festői kis-orosz öltönyt viseltek. A táncosnők közt nem egy feltűnő szép és fiatal, tipikus orosz nő találkozott. A tánc végeztével jöttek az énekesek és énekesnők a régi orosz nemesi viseletben. Nemzeti operából adtak elő részleteket; néhány igen jó csengésű hangot hallottunk. A többi közt előadták a kozákok bires csatadalát, mely élénk rythmusával felvillanyozta a hallgatóságot. Határozottan a legdallamosabb az ismert orosz dal Bagatyreffől, mely frenetikus tapsvibart idézett elő.

Reggelig elhallgattam és néztem volna ezen valóban élvezetes előadásokat, de sajnos éjfélkor elvonultak a szereplők és a társaság is csakhamar alszadonni kezdett.

A tündérmesébe illő est kitörölhetlen emléket hagyott mindannyiunk lelkében, kik részt vettünk azon. Ily kedvező alkalom ritkán kínálkozik, más utas évekig járhat Oroszországban, de azért nem jut azon helyzetbe, hogy mindezeket keresztül élje, mit mi egy este átélünk.

Midőn kiértünk a szabadba, csak akkor éreztük a vasuton álmatlanul eltöltött éjek bágyasztó hatását; de

A jegyzői szigorlatok. A jegyzői szigorlatokat sikerrel letették: Ellinger Andor nádali, Ivánics Szvetozár gardinoveci, Petrekánits Antal bács-almási, Radivojev János glozsáni, Tománovits Lajos bikityi és Veszelinovits Milán ó-ziváci s. jegyzők.

Jótékonycélú gyermek-előadás a tanítók háza javára. A f. évi április hó 11-én a népiskolás gyermekekkel rendezett előadást szombaton megismételték a városi színházban. Sajnos a színházat a jótékonycél dacára sem töltötte meg egészen a közönség és így vajmi kevés haszon háramlott a „Tanítók háza” javára. A színház némileg teltebb képet csak azért nyújtott, mert különösen a földszinti sorokat, de még a páholyokat is ellettek a kis műkedvelők alkalmi bajuszukat pedergette nagy büszkén. Az előadás most is, mint az első alkalommal kitűnően sikerült s a közönség igazán nem tudta, mit bámuljon jobban, a tanító urak és kisasszonyok türelmét és fáradozásait-e, melylyel az előadott darabokat, körülbelül négy héten át folyton próbákat tartva, betanították, vagy a kis fiúk és kis lányok pompás játékát, mert a lámpalázt mindnyájuknak sikerült leküzdeniük s mindnyájan jól megállták a helyüket.

Eljegyzés. Korláth György, zombori kir. törvénytudó albiró eljegyezte Ekkel György, beregszászi köz- és váltó-ügyvéd leányát, Mariska kisasszonyt.

A pénz uralma. A pénz uralja a világot; a pénz a modern kornak jelszava. „Fájdalom, de úgy van”, — jajdul föl az idealista. Hátha még megtudja a balga idealista, hogy immár a gyermek zsenge lelke, zsenge szíve, zsenge esze is csak a pénz iránt fogékony? Mit szól majd akkor? Pedig ez is igaz. Ime, példát mondunk reá. Az illető kirendelt rendőr tegnap délelőtt a vasuti indóháznál egy 3 évesnek látszó, pityergő gyermeket talált. A közelben lakókat s a vasuti alkalmazottakat megkérdezte, hogy kié a gyermek? Senki sem tudott reá felelni. Kérdezte hát a gyermeket, mondaná meg a nevét. Az nem felelt, csak pityergett. A dolog vége az lett, hogy a rendőr bevitte a gyermeket a városházára. Itt aztán a rendőrök körültekintő kérdésekkel, szavakkal, édes hangon, majd ijesztgetéssel megkérdezték az apját, anyját, honnan jött, kivel ment. Kérdezték úgy, a hogy egy 3 éves gyermeket kérdeznél szókás; csak valami nyomra akartak akadni, hogy megtudhassák, kik a szülők. A gyermek makacsul pityergett s hallgatott. Már-már azt hitték, hogy néma, a mikor egyik rendőr krajcárt ígért neki, ha megmondja a nevét. Egyszerre minő változás! a gyermek nem sirt többé s alig lélegezve, csillogó, örömet sugárzó szemekkel, selypítve recitálta, hogy Dzsida Antalnak hívják s hogy az apja papucsokat varr stb. Mikor a krajcárt tényleg meg is kapta, akkor meg pláne egész barátságos lett s mesélt az apjáról, anyjáról s más mindenről, a miről kérdezték. A rendőrök maguk jóízűt kacagtak a gyermek kapzsóságán s aztán haza vitték a szülőihez.

Esküvő. Trinksz Gyula ó-becsei néptanító e hó 20-án esküszik örök hűséget Baján Gyurkóczy Eufémia kisasszonynak öz. Gyurkóczy Beuőné leányának.

Hazafias ünnep Temerinben. Temerin község hazafias lakossága mint minden évben, úgy az idén is kegyeletesen ünnepelte meg a negyvennyolcas nagy napok emlékét; sőt az idén kétszeresen ünnepelt, u. m. március 15-én és április 11-én. Az április 11-iki ünnepély igazán oly lélekemelő fényvel, oly díszes nagy közönség részvételével lőn megtartva, amilyen fényt, amilyen közönséget csak az igazi lelkesedés, a mely hazafias érzés tud és képes megteremtteni. A Göbel-féle nagyvendéglő színházterme ifj. Göbel Ferencz fardhatatlanságának gyümölcseként oly vakító fényben uszott, díszítve a száz helyről összeszedett negyvennyolcas kardok, érmek, bankók, nemzeti zászlók, nemzetiszíni gyertyák, csillárok, Ötelségeik, Deák, Kossuth, Baglthyányi, Széchenyi, Petőfi, Jókai stb. örökemlékü hősök, kitűnő díszesen kiállított arcképeivel, hogy bármely város közönsége elragadtatva szemlélt volna. A terített asztalok körül a nagyszámú közönség esti 8 órakor már zúfolóság megföltötte a tágas dísztermet; ekkor rázendült a helybeli cigány és magyar fuvózenekar által együttesen betanult „Hunyadi” induló lelkes zenéje, mely után Mihálovics Endre plébános a vála megszokott ragyogó ékeszólással mondta el ünnepi megnyitóját, melynek végszavainál a hatalmas szónoklat varázsától áthatva, az összközönség egyhanggal kiáltá: éljen a haza, éljen a király. Ezután Piller tanító szavaltá igaz művészi emelkedettséggel Petőfi „Talpra magyarjait”, majd Léh tanító adta tárgyilagosa, hü rajzát a korszakalkotó nagy napoknak egész a 12 pont törvénybe iktatásáig. Közben a Piller tanító vezetés alatt álló dalárda szép, összhangzó, erőteljes előadással énekelte el a Hymnuszt; majd imém Piller lépett a színpadra és elszavaltá Tóth Kálmán „Előre” című költeményét, oly lelkesedést kelte, hogy bizton hiszem, ha a remek költemény oly általánosan ismert volna, mint az „Is-is-is”, akkor a lelkesedés mámorában az utolsó versszakot uniszónó mondtuk volna el. Végre még a dalárda a „Nemzeti imát” énekelte el, a zenekar pedig a Rákóczyt játszotta el. Most pedig még rövid eszmecsere után az ifjuság, mely a hazafiaság mellett a szép hőlygekért, így a táncért is lelkesedik, kiadta a jelszót, hogy „Előre” és megkezdődött a tánc, mely csak a hajnali órákban ért véget, hogy otthon álomban lássuk folytatását az igazán szép, lelkes, kegyeletes ünnepélynek. Sajnos, hogy az elljáróság tagjai közül, kivéven derék jegyzőnket, senkit se láttunk. — Az ünnepély alkalmából fellélfizettek: Fernbach L. 5 frt, Elme I., ifj. Bened M. 1—1 frt, Zsótér Á. 80 kr, Parlagi 70 kr, Hauer K., Janik I., Grün J., Reiter V., Horváth K., Alexander J., Pósch E., Ruff M., Viczkos I., Gruber V., Puskás Gy., Lepár S., Klinecz V., Vidrich S., Immergut N., Schosberger L., Balassy M. 50—50 kr, Müller S., Molnár A., Maison L. 20—20 kr. A rendezőség ez uton fejezi ki köszönetét.

Hivatásának áldozata. A szabadkai 86-ik gyalogezred főorvosát, dr. Weinstein Emilt orvosi hivatásából eredőleg a napokban nagy szerencsétlenség érte. Egy szabadkai intelligens család difteritisz-beteg gyermekét gyógykezelte és a gyógyítás alkalmával a beteg szájpádlásába nyúlt. A difteritisz beteg gyermek ez alkalommal megharapta dr. Weinstein újját, minek következtében dr. Weinsteinnél a vérméregzés tünetei jelentkeztek. Hosszu ideig jobbulást remélt, — de később a baj annyira veszélyesnek mutatkozott, hogy a fiatal orvost vasárnap Budapestre szállították. A vérméregzés egyik karját nagyon erősen megtámadta.

Esküvő. Febér József, budapesti m. á. v. gépgyári hivatalnok, tart. hadnagy folyó hó 24-én esküszik örök hűséget Budapestben Aigner Gyula nagykereskedő leányának, Lenke kisasszonynak.

A svábok jobb magyarok, mint a magyarok. Valami alföldi magyar ember járt itt Uj-Sóóvén, ebben a sváb faluban, a ki végignézte április 11-én az ev. ref. templomban tartott iskolai ünnepélyt, azt mondta, hogy a svábok hazafiasabb dolgában még a magyarokon is túlesznek. Kiséreljük meg igazolni e merész állítás jogosultságát. A soóvi ev. ref. iskolában Jung Károly tanítónak, a ki szorgalommal párosult lelkes buzgalmaért már többször részesült kitüntetésben, érdeme, hogy a növendékek magyarul jobban tudnak, mint németül. Magyar nyelven foly az iskolában az előadás, felelet, társalgás, ének. Természetes tehát, hogy április 11-én is magyar nyelven hangzottak el azok a szép szavatok, a melyeknek tárgyát hazafias költemények képezték, zengetes magyar nyelven csendültek föl az énekek, többek között a Hymnus és Szózat, melyre a templomban nagy számmal egybegyűlt közönség „mint egy ember” állt föl. Az ünnepély megnyitója a nagybíró szónok és tudós papnak, Venetianer Sándornak beszéde volt, a ki gondolatokban és képekben dúsakól nyelven hűvel fejtegette az ünnepély jelentőségét, hangsúlyozva, hogy míg március 15-ike inkább az ifjuságnak, addig április 11-ike az egész Magyarországnak ünnepe leend. A nagyhatású beszéd után ének és szavalt váltották fel egymást s a milyen gyönyör volt hallgatni e német születési gyermekek ajkairól a tisztán kiejtett magyar szót, oly örömmel csodáltam a sváb szülőknek ez egész „magyarítással” szemben tanúsított lojalis magaviseletét. Sehöl egy szó, egy hang, mely rosszalná az új rendszert, sőt büszke öröm tölti el az apák és anyák szívét, hogy gyermekek magyarul beszélhet. Sehöl egy árnya a fájdalomnak a régi nyelv lassu temetése miatt; sőt általános a boldogság érzete a magyar szó terjedése fölött. S ez a körülmény magyarázza meg annak az alföldi atyafinak fent említett nyilatkozatát, hogy t. i. a svábok — tegyük hozzá: aránylag — jobb hazafiak, mint mi magyarok. Adja a Jehova, hogy a hazafias szellem napja oda is kiljdon egy pár melengető sugárt, a hol a lég mindez ideig „se hideg, se meleg!” K—fi.

A zentai szocialisták. A zentai szocialisták-nak alaposan a körükre kóppintottak. Az ottani rendőrség ugyanis fölfedezte a fő fészéküket s lefoglalta az összes irományaikat, könyvtárukat stb. A „Zentai Híradó” a következőleg írja le az érdekes esetet: Erdekes leltre bukkannt rendőrségtük pénteken délután Pap István bajlekában, a pacsirta-utcában. Megtalálta a zentai szocialisták összes vagyonát, teljes felszerelését, könyvtárát stb. A különös lelet annyival is inkább érdekes, mert az összes jegyzőkönyvek együtt vannak és ezen jegyzőkönyvek közül a legutolsó ez év január havában kelt s benne újabb tömörítésről, szervezkedésről van szó. Különös, hogy ezek a felrevezett emberek nem tanulnak a maguk kárán, nem látják be azt, hogy népnük nagy része már kiábrándult a bolondító légvárákból és józan emberek tanácsaira halgatva becsületes munka után látott. A ki a rendőrség által lefoglalt tárgyakat, nyomtatványokat, könyveket stb. végig nézi, elszárménykodik azon elvetemült gazemberek gonoszágán, kik a tudatlan együgyű nép lelkületét ily fajtalan nyomtatványokkal, erkölcsrontó féremvekekkel megérik meg. A lefoglalt könyvek közt van egy naptár, hol Dózsa György van dicsőítve. Ugyanabban van kinyomtatva az „Ejféli mise” című gyalázatosság. A könyvek közt van még Darwinnak „Az ember származása” című munkája, Zolának „A föld”, „A pálinka” című könyvei. „A lastaság joga” című véres nyelvű szocialista röpirat. Vannak szocialista versek özőlben, „A világszabadság” több száma, ezek közt az 1898. április 2-án megjelent szám is és néhány munka az istenségről, a papokról, miknek még kiírását is tiltja az erkölcs és tisztesség. A lefoglalt tárgyak között nagy kemény papirtáblák is vannak, miknek mindkét oldalán vastag betűkkel nyomva szocialis jelmondatok pompáznak. A jelmondatok közül nevezetesek: „8 óra munka, 8 óra alvás, 8 óra szórakozás”, vagy „Éljen az általános és titkos szavazás”, vagy „Világ munkásai egyesüljete”, vagy „Haza csak ott van, a hol jog van”, vagy „Ne legyenek az emberek se urak, se szolgák, mert minden ember szabadnak született” stb. Ezen táblák a körmeneteknél lettek volna használva. Lefoglaltatott továbbá a két némasú rugygyanta bélyegző e körirattal „A zentai szocialista párt”. Ezenkívül egy csomó vörös szalag-jelvény, papirpecsétek, tagsági vörös könyvecskék, papirbélyegek „10 fillér, pártadó” fölirattal, különféle jegyzékek, névsorok és egy nagy vörös zászló. Az egész felszerelés azt mutatja, hogy itt nem a mi népnük keze és esze, hanem valamely népholondító gonoszossága működött s talán még most is működik. Erdekes alak Pap István uram, kinél az összes felszerelések el voltak raktározva. Van neki meg a feleségének 4 lánc földje, raktárat nem szenved, de szocialista, ámbár nem tudja okát adni. Mikor a rendőrségnél elmondta neki mik vannak azokban a könyvekben és nyomtatványokban, azt mondta, hogy az mind meglehet, ő nem tudja, mert sem írni, sem olvasni nem tud. És ez az ember szocialista. Hosszas nógatás után azonban Pap István uram bőlesen bebizonyította, hogy bár sem írni, sem olvasni nem tud, azért járatos a világ folyásában. Nevezetesen arra a biztatásra, hogy ebből a dologból baj is lehet, teljes jámborsággal azt válaszolta, hogy attul nem tart, minek utána Vilmos császár is szocialista, az pedig nem engedi. Siettek azután Pap Istvánnak megmagyarázni, hogy nálunk — Vilmos császár nem parancsol. De bizony parancsol — választott rendületlen meggyőződéssel Pap István uram — parancsol az az egész Európában. Természetesen ilyen körülmények között a további vitakozás fölöslegesnek bizonyult. A nagy vörös zászló kérdését már Pap István sokkal praktikusabban módon fogta fel, t. i. arra a kérdésre, hogy azt minek tartogatta magánál, kijelentette, hogy bír annak semmi haszna sem volt, meg nincs is, mondtá is az anyuknak, hogy szabjon belőle a kis lányoknak rubát. A rendőrség megtette a kellő intézkedéseket arra, hogy az újabb mozgalom szereplőit ártalmatlanná tegye.

Meglopott szállás. Tegnap reggelre a Dombovits-féle szálláson eddig ismeretlen tettesek az ablakon keresztül behatoltak a lakóházba. Elraboltak 6 darab vánkost, 2 dunyhát és 1 fegyvert. A főkapitány azonnal megindította a legerélyesebb nyomozást.

Tolvaj gyermek. Ó-Becsei levelezőnk írja: „Kérem, én aranyban és gyémántos gyűrűkben utazom”, mutatta be magát Becski Zoltán ékszerész inas Szerda Márinak, kinél Ó-Becseire érkezésekor szállást váltott. És a kis vézna, sápadt arcú gyermek nem hazudott, mert Misi Zsigmond ékszerésztől, ki a gyermeknek nagybátyja, 4500 forint értékű ékszereket hozott magával egy zsebkendőbe bekötve. Ezen ékszerek közt volt 120 darab arany gyűrű, 12 arany óra és 480 frt készpénz. Ó-Becseire április 11-én érkezett Szegedről, hol a szintén Miski Zsigmondnál dolgozó 19 éves bátyjával kellett volna találkozni, ki megbeszélésük szerint hajóval érkezett volna Ó-Becseire, hogy innen Amerika felé vegyék útjukat. A 13 éves tolvaj bevásárlásokat is tett, vett egy csinos kézi táskát, két pár cipőt és selyemmel kivarrott Jäger ingeket, meg egy 6 lövetű revolvert. Ez a revolver vezette nyomába az ó-becsei rendőrséget, mert unalmában kiment a vásártérre lövöldözni, mi sok más gyermeket csalt köré, kik irigykedve látták újrain a drága gyűrűket csillogni s csodálkozva beszéltek otthon róla. Eljutott ez a hír a rendőrség füléhez is, és utána nézett a dolognak, hát a gyémánt gyűrűs uriban egy elvetemült tolvajt kerített kézbe, ki a lopást a rendőrségen azonnal bevallotta, csak hogy a pénzből 350 forint, a gyűrűkből pedig 19 darab hiányzott már akkor. A fiut az ó-becsei rendőrség 13-án visszakísérte Szegedre, hol átadta a kapitányságnak.

Végtárgyalás a helyszínén. Magánosok, valamint hatóság elleni erőszak büntette és magánlak sértés büntette miatt vádolt Bibusz Gergely és társai zentai lakosok (összesen 45 vádlott) elleni büntnyben a végtárgyalás folyó hó 19-én, kedden és következő nap-jain Zentán fog megtartatni. A szabadkai kir. törvénytudó részéről mint végtárgyalási elnök: Crainiceanu Mihály törvsz. bíró, szavazó bírák: Szerdahelyi Sándor és Streliecky Antal törvsz. bírák lesznek. Jegyző: Gaál Lajos kir. törvsz. jegyző. A vádhatóságot: Ringhofer Lajos kir. ügyész fogja képviselni.

Nagy lopás. Zentáról írják: Nagy lopás történt péntek éjjel a zentai vasuti kóppintó rakpartjében. Ezen helyiségben felhalmozott árukat ismeretlen tettesek megdézsmálták és mintegy 1000 frt értékű selyem árut loptak el a feltört ládákól. Az ellopott áru a helybeli Hirschfeld Simon és Ferencz divatúr nagykereskedő cég részére érkezett és mint jellemző körülmény a cég információja utján megemlítjük, hogy a tolvajok a kevesebb értékű becsomagolt árukból nagy szakismerettel éppen a legértékesebb selyemárukat emelték el. A rendőrség rögtön megindította a nyomozást, de a tettesek még eddig ismeretlenek.

A sógorság. Csölits Jevrem és Szvircev Brankó ó-becsei lakosok sógorok voltak. Ezen sógorság ugyan csak egy balkézről való volt, mert Szvircev nővére vadházasságban élt Csölits Jevremmel. A baj azonban ugylátszik nem csak a törvényos házasságban élők közt szokott kiütni, hanem megkezesi a szabadszerlem tanynyáját is, mert Szvircev nővére azzal a rémhírrel futott bátyjához hogy Csölits meg akarja őt ölni, legyen segítségére. Szvircev nem sokáig hagyta magát kéretni, hanem magához vett egy kést és azzal fegyverkezve Csölits lakására indult. A két sógor utközben találkozt az utcán és rövid szavaltás után Szvircev Brankó úgy nyakon szurta Csölitsot, hogy az menten szörnyet halt. Szvircevet elfogták.

Olvasóink figyelmébe. Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a mai számunkhoz mellékelt Tinctoral-féle hirdetésre, mely ifj. Heindlhofer Róbert kereskedésében kapható.

Szerkesztői üzenetek.

Budapest. VIII. József-u. 35. Kedves levelét megkaptuk. Erdeklődését s igért dolgozatait már előre is köszönjük. Az illető barátjának kötetéből küldjön be valamit: közöljük az esetleges ismertetéssel együtt. A címváltozást közöltük a kiadóhivatallal. Sz. öszinte üdvözlöt küldi s a levelet már írja.

X. Y. Ada. Bizony öszintén sajnáljuk, de a közleményét felre-tettük. Ön, aki oly hosszú idő óta szives figyelmével és munkásságával szerencsétlenti lapunkat, tapasztalhatta, hogy a személyes élt támadások nem találnak helyt lapunk hasábjain. Ez a közlemény pedig igen erős támadás: ropant súlyos vádat tartalmaz, oly súlyosat, hogy annak az illetőnek erkölcsi életét teljesen tönkre teheti. Hátha Ön családik? Annak a halottnak nem olvashatunk sem az agyában, sem a lelkében, sem pedig a szívében. Ki tudja, mi bántotta, ki tudja, mi fájt neki? Hátha nem az az ok, a mit Ön gondol? Hiszen kereshetett volna magának máshol is kényeret, pláne ha úgy rajongott a családjáért. Azt kenedáljuk, hogy mi esetleg nem a valóságot irtuk a halál okáról. De ki tudja a valódi okot? Csak ő tudja és tudja az Egék hatalmas-sága. Mindenek fölött tárgyilagosa irányzatunk, de meg annak a szerencsétlen halott embernek emléke is tiltja, hogy alkalmat adjunk az ő halálából kifolyólag egy személyeskedő hírlapi polemikának kifejlesztésére. Ha azonban Ön csakugyan meg van győződve közleménye tartalmának valóságáról, úgy nagyon helyesen és kötelességszerűen jár el, ha az illető egyén brutalitását leleplezi. De válaszon erre más módot és teret. — Igen sajnáljuk, hogy sokszor tapasztalt szívéllyessége dacára kérelmét az alkalommal nem teljesíthettük.

T. P. Ó-Kér. Még e hó elején küldött Ön be egy tudósítást az ott megejtett orvos-választásra vonatkozólag. A tudósításnak csak a velejét közöltük. A kommentárt azért hagytuk el, mert az e fajti hírek az abnormis viszonyokat csak még jobban elmérgesítenék. Arra kell törekedni, hogy a harmonia újra helyre álljon. — ezt pedig ilyen hírekkel elérni nem lehet. Tárgyilagosa tudósításait szivesen fogadjuk.

Szendé. A papirkosarunkba juttatott sok vers fellázdott a szerkesztőség ellen, a mikor az Ön tákolmányát közéjük dobtuk. Nem túrték meg maguk között. Elég ez kritikának?

K. Ö. B. Ujfalú. Nagyon örvendünk, hogy lapunknak egy olyan régi barátja ismét felajánlja munkásságát. Szívélyesen köszöntjük és igért dolgozatait, tudósításait stb. várjuk.

Dorkalion. Versét — mint tapasztalhatta — nem közöltük. Hasonló tartalmú és jobb versekkel el voltunk látva. Különbözetet a figyelméért.

Sz. E. Titel. Ha még most is hajlandó a tudósítói tisztet elfogadni, úgy kérjük, kezdje meg működését.

Trombitás. Régen nem adott hírt magáról! Küldeményét várjuk!

H. Level meg.

NYILTTÉR.*)
Univ. Med.
Dr. Dálnoki Adolf
 fogorvos,
 lakik Zomborban, kis szerb templom-utca
 241. sz. a. Krizmanits-féle házban (a kereske-
 delmi iskola mellett).
 Rendel: délelőtt 9—12.
 délután 2—5.
 8—6

* Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Helyettes szerkesztő:
SZALAY FRIGYES.
 Lapfőadó és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

557. sz.
 kig. 1808.

Arlejtési hirdetmény.

Bulkesz község alulirt előjárói részéről, Bács-Bodrogh megye tekintetes törvényhatósági bizottsága folyó évi 293/közgy. szám alatt hozott határozatában nyert meghatalmazás folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint a fenti határozattal engedélyezett községi kisdudóda építési munkálat 1223 frt 30 kr. kikialtási ár mellett nyilvános árlejtés útján **folyó évi április hó 27-én délelőtt 9 órakor** községházunknál ki fog adatni.

Arlejtési szándékozók tartoznak az árlejtés megkezdése előtt a kikialtási ár 10%-kát vagyis 122 frt 33 krt készpénzben az árlejtést vezető községi bíró kezébe letenni.

Az építési munkálatra vonatkozó feltételek, tervek és költségvetés naponta a hivatalos órákban a község jegyzői hivatalban megtekinthetők.

Végül megjegyezzük, miszerint a vállalkozóval az árlejtés eseményéhez képest kötendő szerződés a községre nézve csakis a vármegye alispánjának jóváhagyása után lesz kötelező.

Bulkesz, 1898. április 17.

Tessényi István, 2—1
 jegyző. **Jung Jakab,**
 bíró.

Pályázati hirdetmény.

Wekerlefalva községében megírt községi irnoki állásra ezennel pályázat hirdetjük.

Javadalmazás: 300 forint készpénzfizetés, 20 frt helyettes anyakönyvvezetői tiszteletdíj, szabad külön lakás, fűtés és világítás a községházban, ingyen ebédosztás a jegyzőnél s némi mellékjövdelem.

Pályázni óhajtok felhívhatnak, hogy kellő minősítést és a német nyelv bírást igazoló kellőleg felszerelt kérvényüket **folyó hó 28-ig** alulirt községi előjáróságnál nyújtsák be. Megválasztandó állását folyó évi május hó 1-én elfoglalni tartozand. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek.

Wekerlefalván, 1898. április hó 14-én.

3—1 **Előjáróság.**

4187. sz. 1898.

Hirdetmény.

Pivnicza községben létesített óvodánál egy óvónői állás üresedett meg.

Az óvónői évi fizetése 360 forint készpénz, 60 frt cselédtartás, ugy szabad lakásból áll.

Folyamodók kérvényeiket **május 5-ig** hivatalomhoz nyújtsák be.

A magyar nyelven kívül szükséges a tót nyelv ismerete is.

Kelt Hódásághon, 1898. évi április hó 14-én.

3—1 **VISSY,**
 főszolgabíró.

3813. sz. kig. 1898.

Pályázati felhívás.

Lalits községében évi 400 frt fizetéssel javadalmazott irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok s az állást elnyerni óhajtó pályázókat felhívom, hogy kellő képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **hozzáig április hó 25-éig** nyújtsák be.

Kelt Hódásághon, 1898. évi április hó 4-én,

3—3 **Vissy,**
 főszolgabíró.

1238. sz.
 kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kula községe részéről ezennel közhírré tétetik, hogy lemondás folytán egy, havi utólagos részletekben felveendő 335 frt évi fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás létszen betöltendő. Felhívhatnak a pályázni szándékozók, hogy katonakötelezettségük teljesítését, egészségi állapotukat, a hivatalos magyar nyelvnek szóval és írásban bírást, nyelvismeretüket és eddigi alkalmazásukat igazoló bizonylatokkal ellátott kérvényeiket **folyó évi április hó 25. napjáig** bezárólag Bács-Kula község előjárósághoz nyújtsák be.

A megválasztandó rendőr az előirt ruházattal saját költségén tartozik magát ellátni.

Bács-Kulán, 1898. április hó 6-án

3—3 **Az előjáróság.**

KÉTT-LAKK
 (Glasur)

Legkisebb mázoló-szer pulka padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 krt, 1 kis palack ára 65 krt.

Viasz-kendős
 Legjobb és leggyorsabb beeresztő-szer kemény padló számára. Egy palack ára 60 krt.

Arany-fénymáz
 Képeknek sht. beanyagolására. Egy kis palack ára 20 krt.

Fehér „Glasur“-fénymáz
 Legjobb szer mosdószatlok, zítók, ablaküvegek sht. nimmanni befestésére. 1 kis doboz 45 krt, 1 nagy doboz ára 75 krt.

Mindenkor kaphatók: 8—8

Ifjabb Heindlhofer Róbert Zombor.

Villamos csengők, távbeszélők, villámhárítók

és az elektrotechnikai szakmába vágó munkák egy helyben mint vidéken elfogadtnak.

Nagy választék alkatrészekben.

Költségvetés és tervrajzok gyorsan díjtalanul.

Javítások elfogadtnak

Teltsch Gáspár

lászerezési, betegápolási, elektrotechnikai és mechanikai műintézetében
ZOMBORBAN.

3—*

Szives figyelembe!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy az üzletemben felhalmozott összes

rövidáru árucikkeket,

miután azokat tovább nem tartom, a **beszerzési áron eladom.**

Ervésczközök, kanalak, zsebkekek, ollók s más vasárúk.

Íróeszközök, fogkefe, fésű, tajtékpipa, szipka, csibuk, selmeci pipák, Ehrenhofer pipaszarak sht.

Szives tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Kretschmar E. és Társa céggel **Attila kerékpárokra** előnyös kötetést csináltam, miert is gépeimet a legolcsóbb áron számíthatom.

Gépek 10 frt havi részlettől felfelé.

Együttal ajánlom ujonnan érkezett **cement-kátrány faelszigetelő anyag, kátránypapír és Tinctoral,** a mely minden építkezésnél elmaradhatlan.

Kiváló tisztelettel

ifj. Heindlhofer Róbert.

Két jó házból való fia tanoncul felvétetik.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

15250. sz.
 alisp. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi honvédelmi miniszter ur öngyméltóságának 1897. évi március havában 18643 XIV. 1898. H. M. szám alatt kelt és a „Budapesti Közlöny“ 1898. évi március hó 20-án megjelent 66-ik számában is közzétett „Pályázati hirdetmény“ értelmében az 1897. évi XXIII-ik törvények értelmében szervezett **soproni honvédfőreáliskola I-ső évfolyamában az 1898/99-ik iskolai év kezdetén** (a folyó évben kivételesen október havának 1-én) a Bács-Bodrogh vármegye által a honvédfőreáliskolánál és Ludovika-Akadémiánál együttvéve létesített két **alapítványi helynek egyike** be fog tölteni.

Az alapító-levél II-ik pontjának rendelkezései szerint ezen alapítványos hely után az évi ellátási díj Bács-Bodrogh vármegye pénztárából, illetve az e célra a vármegye közönsége által létesített alaphól fog fedeztetni, — azonban minden pályázónak hozzátartozói kötelezettséget vállalni tartoznak, hogy minden iskolai év kezdetén a honvédfőreáliskola pénztárába tandíj gyanánt tizennygy forintot lefizetnek.

Az alapító-levél III-ik pontjának rendelkezései értelmében ezen alapítványi hely élvezetében csakis **Bács-Bodrogh vármegyében községi illetőséggel bíró** szülők fiai részesülhetnek, azonban az alapítványi hely élvezetében egyenlő minősítés esetében Bács-Bodrogh vármegyei tisztviselők fiai részesítendőek, ha azok Bács-Bodrogh vármegyében községi illetőséggel nem is bírnának, de a vármegye földrajzi területén levő azon törvényhatóságoknál, hol mint vármegyei tisztviselők szolgálatukat teljesítik — illetőséget nyertek — és a mennyiben az e részben fenálló szabályokban megszabott előképzettséggel bírnak és a megállapított egyéb általános kellékeknek is megfelelnek.

A kérvényekben kifejezés adandó annak, hogy a folyamodó az „Utasítás a pályázók felvételére nézve a m. kir. honvédevelő és képző intézetekbe“ tartalmúlag ismeri és kötelezi magát az ezen utasításban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelni.

A kérvények azon okmányokkal és bizonyítványokkal szerelendők fel, melyek igazolják:

1. Pályázó magyar állampolgárságát és községi illetőségét, ez utóbira vonatkozólag különös tekintettel az alapító-levél III. pontjának fentebb közölt rendelkezéseire.

2. A pályázó testi alkalmasságát a katonai nevelésre.

3. A megkivánt előismereteket.

4. A kifogástalan erkölcsi magaviseletet.

5. A betöltött legkisebb és a tul nem haladott legmagasabb életkort.

Ezen okmányok minősége, kiállításuk illetékessége, mint egyáltalán a felvételre nézve megállapított részletes feltételek és tudni valók a m. kir. honvédelmi miniszter ur öngyméltóságának fent idézett „Pályázati hirdetmény“ ében és az „Utasítás a pályázók felvételére nézve a m. kir. honvédevelő és képző intézetekbe“ K—1. jelzésű szolgálati könyvben olvashatók, mely utóbbi utasítás Budapestben a Pallas nyomdai részvénytársaságnál 30 kr-ért kapható.

Felhívom tehát pályázók hozzátartozóit (atya, gyám, anya), hogy fentiekhez képest kiállított és felszerelt folyamodványukat **1898-ik évi május hó 10-ig bezárólag** az alapító-levél IV-ik pontjához képest a bemutatási jogot gyakorló Bács-Bodrogh vármegye közönségének törvényes megbízottjához, alulirt alispánhoz annál is inkább nyújtsák be, illetve postán küldjék el, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe véteteni nem fognak; valamint nem fognak figyelembe véteteni a nem szabályszerűen kiállított vagy felszerelt folyamodványok sem.

Végül tudatom, hogy oly ifju, ki a megkivánt tanulmányi előképzettséggel nem bír; továbbá olyan, a ki a folyó évi szeptember hó 1-én a szabályszerű legkisebb életkort még el nem fogja érni, vagy azt már túlhaladja; végül olyan ifju, a ki a régi rendszerű s ezentul fokozatosan megszűnő Ludovika-Akademia tisztképző tanfolyamába a mult 1897—98-ik vagy valamely előző tanév elején bárminemű (egész vagy félfizetéses sht.) helyre felvétetett s az intézetnek már ezidő szeit növendéke: ezen alapítványi helyet el nem nyerheti.

Zombor, 1898. évi április hó 14-én.

Narácson Gyula s. k.,
 alispán.